

Samenvatting

Het college heeft besloten de door het Rijk in het Gemeentefonds beschikbaar gestelde middelen voor de in- en uitvoering van de Omgevingswet te besteden en te reserveren aan de uitvoeringskosten van de Omgevingswet in 2023 en de komende jaren. Hetzelfde voor het eventueel restant van het huidig projectbudget. Dit door de beschikbare middelen in de gevormde bestemmingsreserve Omgevingswet te plaatsen. Een gedeelte van de Rijkscompensatie 2022 is door het college (besluit 26 april jl.) al gereserveerd voor de verwachte overschrijding van het projectbudget in 2022 naar aanleiding van het uitstel van de landelijke inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Beslispunten

1. De decentralisatie-uitkering Omgevingswet voor de jaren 2022 tot en met 2025 in te zetten en te reserveren voor de in- en uitvoeringskosten van de Omgevingswet in de jaren 2023 tot en met 2025 (en eventueel de jaren daarna, mocht de uitkering daartoe toereikend zijn), door deze op te nemen in de bestemmingsreserve Omgevingswet.
2. Het projectbudget Omgevingswet per 1 januari 2023 op te heffen en een eventueel restant van het projectbudget Omgevingswet op 1 januari 2023 te storten in de bestemmingsreserve Omgevingswet en zodoende te reserveren voor de in- en uitvoeringskosten van de Omgevingswet.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 18 oktober 2022:

Conform.

1. Aanleiding

Vanuit het gemeentefonds draagt het Rijk in totaal € 150 miljoen bij aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. In de septembercirculaire is een bedrag van €752.090 voor de gemeente Maastricht vastgelegd. Over de Rijkscompensatie voor de jaren 2023 tot en met 2025 volgt meer informatie in latere circulaires van het gemeentefonds.

2. Context

Vooralsnog treedt naar verwachting op 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Een nieuwe landelijke wet die de wetgeving en de werkwijze in het ruimtelijk domein vergaand verandert, met als doel een betere kwaliteit van de leefomgeving en meer ruimte voor (lokaal)initiatief. Gemeenten moeten zich met verschillende aanpassingen, software en nieuwe werkwijzen voorbereiden op de komst van de wet en de uitvoering ervan. Het Rijk heeft toegezegd (gedeeltelijk) te voorzien in financiële compensatie voor eventuele tekorten van de implementatie en uitvoering van de omgevingswet, te beginnen in het jaar 2022 en waarschijnlijk teruglopend en eindigend in 2025 (zie ook Financiën).

In het collegebesluit van 26 april jl. ("Overschrijding projectbudget Omgevingswet door uitgestelde invoering") is besloten een deel van de Rijkscompensatie 2022 in te zetten voor de verwachte overschrijding (€ 147.000) van het projectbudget Omgevingswet in 2022 (€ 466.000), naar aanleiding van de uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet van 1 juli 2022 naar 1 januari 2023.

Met de naderende inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt door het projectteam gewerkt aan een warme overdracht van de werkzaamheden naar de lijnorganisatie. Zodat zij in stelling is om per 1 januari de werkzaamheden onder de Omgevingswet uit te voeren. Overdracht en afbouw van het projectteam zal gefaseerd gebeuren en is uiteraard sterk afhankelijk van het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt. Zoals gezegd wordt dat vooralsnog beoogd op 1 januari 2023, maar de Eerste Kamer neemt daar op 8 november haar definitieve besluit over, en neemt hierin ook de stabiliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet in afweging. In samenspraak met de lijnorganisatie is het voorstel om het projectbudget Omgevingswet per 1 januari op te heffen en de financiering voor de Omgevingswet (ofwel de uitvoeringskosten bij inwerkingtreding per 1 januari 2023, ofwel de invoeringskosten bij een uitgestelde invoering) onder te brengen in de bestemmingsreserve Omgevingswet en vanuit daar bij de organisatieonderdelen te brengen waar de kosten gemaakt worden. Dit geeft de mogelijkheid om de uitvoeringskosten op basis van de eerste praktijkervaringen in 2023 in de programmabegroting over 2024 te verankeren (zie ook Financiën).

3. Gewenste situatie

De financiële dekking voor de kosten die in 2023 voor de Omgevingswet gemaakt worden is geborgd met de decentralisatie-uitkering Omgevingswet van het Gemeentefonds in 2022 en 2023, en het mogelijk restant van projectbudget Omgevingswet in 2022. Beide worden ondergebracht in de bestemmingsreserve Omgevingswet en ingezet voor de kosten die de verschillende organisatieonderdelen voor de Omgevingswet maken, een eventueel restant wordt blijvend gereserveerd voor de volgende jaren. Op basis van de eerste praktijkervaringen in 2023 (dan wel het 1^e jaar van inwerkingtreding) worden de gelden vastgelegd in de programmabegroting over 2024 (dan wel het 1^e jaar na inwerkingtreding). De te verwachten, maar nog niet gegarandeerde, decentralisatie-uitkering Omgevingswet in 2024 en 2025 wordt ook ingezet voor de uitvoeringskosten van de Omgevingswet. Een eventueel restant van de uitkering wordt ingezet voor de kosten van de Omgevingswet in het daaropvolgende jaar of jaren.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

N.v.t.

5. Effect op de openbare ruimte

N.v.t.

6. Personeel en organisatie

N.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.v.t.

8. Financiën

Voor 2023 zijn de uitvoeringskosten voor de Omgevingswet geraamd (zie tabel 1). Voorstel is om deze te financieren met de decentralisatie-uitkering Omgevingswet van het Gemeentefonds in 2022 en 2023 en het mogelijk restant van projectbudget Omgevingswet in 2022. Deze worden gezamenlijk ondergebracht in de bestemmingsreserve Omgevingswet en ingezet voor de kosten die de verschillende organisatieonderdelen voor de Omgevingswet maken. Op basis van de eerste praktijkervaringen in 2023 worden de gelden vastgelegd in de programmabegroting over 2024. (Of bij uitstel van de Omgevingswet worden op basis van het eerste praktijkjaar de middelen vastgelegd in de programmabegroting over het daaropvolgende jaar.)

De omvang van de decentralisatie-uitkering Omgevingswet in de jaren 2023 tot en met 2025 is nog niet bekend. In een eerdere brief van het Ministerie van BZK aan de Tweede Kamer ("Onderliggende reeksen "overige dossiers medeoverheden", 28 januari 2022) heeft zij wel indicatieve bedragen genoemd. Het daarin genoemde bedrag voor 2022 is in de septembercirculaire van 2022 overgenomen (€ 150 miljoen). Uitgaande van deze uitkeringen inclusief de gehanteerde verdeelsleutel voor gemeenten (tabel 2) én bij (min of meer) gelijkblijvende gemeentelijke kosten voor de Omgevingswet, resulteert dit in een bijna sluitende exploitatie tot en met 2025. Uiteraard sterk afhankelijk van de daadwerkelijke omvang van de decentralisatie-uitkering en de in de praktijk gemaakte gemeentelijke kosten, en dus nog niet met zekerheid te zeggen.

Tabel 1: Uitvoeringskosten Omgevingswet 2023 (raming)

Onderdeel	Kosten (afgeronde bedragen)
Plan- en regelsoftware	€ 21.000
Beheerskosten DSO	€ 140.000
Juridische capaciteit	€ 99.000
Casemanagement vergunproces	€ 175.000
Secretariaat vergunproces	€ 123.000
Toepasbare regels	€ 22.000
Welstands- en Monumentencommissie	€ 25.000
Transitie Omgevingsplan	€ 50.000
Totaal	€ 655.000

NB. Dit is exclusief de kosten voor onderdelen die in de plaats van huidige onderdelen komen en/of waarvoor de financiering centraal geregeld is: omgevingsvisie, VTH-software en projectleiding, capaciteit participatie, aanvullend secretariaat vergunproces.

Tabel 2: Decentralisatie-uitkering Omgevingswet voor gemeente Maastricht

	Decentralisatie-uitkering Omgevingswet (2023-2025 is een verwachting!)
2022	€ 752.000 (waarvan € 147.000 ingezet voor 2022 (collegebesluit 26 april 2022))
2023	€ 550.000
2024	€ 350.000
2025	€ 400.000

9. Aanbestedingen

N.v.t.

10. Participatie tot heden

N.v.t.

11. Voorstel

1. De decentralisatie-uitkering Omgevingswet voor de jaren 2022 tot en met 2025 in te zetten en te reserveren voor de in- en uitvoeringskosten van de Omgevingswet in de jaren 2023 tot en met 2025 (en eventueel de jaren daarna, mocht de uitkering daartoe toereikend zijn), door deze op te nemen in de bestemmingsreserve Omgevingswet.
2. Het projectbudget Omgevingswet per 1 januari 2023 op te heffen en een eventueel restant van het projectbudget Omgevingswet op 1 januari 2023 te storten in de bestemmingsreserve Omgevingswet en zodoende te reserveren voor de in- en uitvoeringskosten van de Omgevingswet.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De uitvoering van de Omgevingswet valt per 1 januari 2023 in principe (onder voorbehoud van het besluit van de Eerste Kamer, verwacht 8 november, over de inwerkingtreding van de Omgevingswet) onder de verantwoordelijkheid van de verschillende organisatieonderdelen en betreffende management. Aan de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgever van het huidig project Omgevingswet is het overdrachtsrapport opgeleverd met daarin een advies over prioritering, organisatorische verankering en facilitering van de verantwoordelijkheden en werkzaamheden onder de Omgevingswet. Met hierin onder andere het advies om een ambtelijke opdrachtgever en ambtelijk opdrachtnemer te behouden. Zij hebben de taak om samen met het management de financiering vanuit de bestemmingsreserve Omgevingswet te regelen en in de programmabegroting vast te leggen over 2024.